

TJÓÐSAVNÍÐ

Forngrípafelagið
Hvítanesvegur 7
188 Hoyvík

Hoyvík 15. august 2018
J.nr.: 18/00169
Málsviðgerð: TW

Viðv.: Húsagarður – Niðurstøða um ikki at friða húsini

Í sambandi við ætlan um bygging av hotelli, har Húsagarður í dag stendur á økinum við R.C. Effersøesgøtu, vanliga rápt Mexico, er ætlanin at taka húsini niður. Somuleiðis er ætlanin at broyta byggisamtyktina, so økið verður broytt frá at vera ætlað lága bústaðarbygging til at vera ætlað miðstaðarbygging.

Í hesum sambandi hefur Tjóðsavnið av sínum eintingum ynskt at kanna viðurskiftini nærrí, herundir friðingarvirði.

Tjóðsavnið hefur síðani samskift við kommunu og byggiharra.

Forngrípafelagið hefur samstundis í skrivi til savnið dagfest 24. maí 2018 boðað frá, at tað vil reisa friðingingarsak í málínunum, soleiðis at húsini verða kannað av fakfólk, áðrenn stig verður tikið til at ríva tey niður.

Fyri at kunna meta um var í fyrsta umfari tikið nakað frá innan úr húsunum. Fyri at fáa betri grundarlag fyrir niðurstøðu varð síðani tikið upp úr gólvínunum og öll nýggari panel tikan innan úr stovuhæddini og eisini bjálving her.

Húsini eru í tveimum þortum, ein lágur partur, sum upprunaliga var festipartinum og ein hægri og breiðari partur, sum upprunaliga var ognarparturin.

Tað vísir seg, at tað í longu í sambandi við flytingina av húsunum frá Húsabrégv til økið, har tað nú stendur, eru framdar nakrar broytingar av húsunum.

Soleiðis er tann útbygdi dururin, sum var á suðursíðuni í ognarpartinum, ikki gjørður aftur í sambandi við flytingina. Eisini eru gamli parturin av húsunum longdur norðureftir (svarandi til eystureftir, sum húsini standa í dag) við einum nýggjari úthúsparti. Í hesum sambandi er tann útbýgningurin, sum var á vestursíðuni fluttur longur norðureftir (svarandi til eystureftir, sum húsini standa í dag).

Eisini eru gólvbrettini á loftshæddini ikke lögð heilt sama stað sum upprunaliga, hóast tey eru endurnýtt. Somuleiðis er nýggj trappa gjord til lofhæddina á øðrum staði enn upprunaliga, eins og broytingar sýnast at vera farnar fram í innrættingini annars.

Í 1980-unum eru framdar umfatandi umvælingar og broytingar av húsunum. Hetta hefur m.a. umfatað niðurtøku av cementtaksteinunum, sum helst eru komnar á húsini, tá tey eru flutt til nýggja økið ella stutt eftir.

Og gerð av kvisti á núverandi vestursíðuni. Harumframt eru sperrur styrktar, hanabond eru flutt upp, og nýtt tróður gjørt. Stórur partur av høvuðskonstruktiúnini í stovuhæddini er skiftur. Óll vindeygu og hurðar eru eisini gjørd av nýggjum. Ein gomul hurð, við útskeringum líknandi teimum í Havnar kirkju, stóð í fjósínum. Flestu av yvirsyllum eru til enn, men væl minni av stavum, og serliga eru tað hornastavir, sum mangla, harumframt er nærum onki eftir av undirsillum. Onki uppruna bróst er til í dag, men möguliga er hetta ongantíð komið uppaftur, tá húsini eru flutt. Gólvbjálkar og gólv í stovuhæddini eru eisini gjørd av nýggjum; ikki er komið fram á upprunatilfar her, men ikki alt gólv er tikið upp.

Merki síggjast eftir ymsa innrætting gjøgnum tíðirnar, og í ávísan mun hevði verið gjørligt at endurskapt nakað, sum minnir um uppruna innrætting.

Húsini hava uppá eitt tíðspunkt skift frá at vera bónagarður til at vera nýtt sum vanlig sethús.

Í økinum eru eisini aðrir bygningar. Eitt hoygghús, við helst nýggjari bindingsverkkonstruktiún, samanbygt við eini betongfjós. Omanfyri aftur liggja eini úthús bygt omaná súrhoyggjabrunnum, har tað eitt tíðarskeið hevur verið innrættað nakað sum ein kundi rópt "smugkro", og har innrættingin er til enn.

Ikki er við vissu komið fram á aldrinum á verandi bygningi, men hesin er so væl yngri enn miðold. Húsini eru tey somu, sum standa á sonevnda "Blikkensláarakortinum" frá um 1865. Tó er ivi um, hvørt tey, ella partar av teimum, eisini eru tey, sum vera nevnd í Taxatiónsprotokollini í 1784. Somuleiðis er skapað ikki sama, sum eitt nú finst á kortum ella tekningum frá hesum tíðarskeiði (ella eldri).

Savnið metir ikki, at bygningurin er av slíkum serligum slag, at síggjast kann burtur frá, hvussu lítið er eftir av uppruna konstruktiúnunum, og hvussu lítið serstakar hesar eru í mun til aðrar bygningar, sum longu eru friðaðar.

Savnið skilir sjónarmiðum um, at varðeiting kann vera relevant út frá øðrum metingum, eitt nú grundleggjandi at talan er um Húsagarð, sum kann fyrast aftur til landsnámstíð og hevur havt stóran týdning í söguni hjá Havnini, hóast bygningurin sjálvur er væl yngri. Tí kundi ein varðeiting, eitt nú í skapi av flyting av bygningum til annað virðiligt stað, so sum uppruna staðsettingin á Húsabrégv, vera relevant. Savnið metir té, at ábyrgdin fyri eina tilíka möguliga varðeiting, tá liggar hjá øðrum pörtum, herundir kommunu, privatum ella felagskapum.

Niðurstøðan hjá savninum er samanumtikið, at listarligu ella söguligu virðini hjá húsunum ikki eru nóg stór til, at málid eigur at leggjast fyri Fornminnisnevndina við tilmæli um at friða húsini.

Fornminnisnevndin hevur tikið niðurstøðuna hjá Tjóðsavnum til eftirtektar.

Vinarliga heilsan

Tórálvur Weihe

Tórálvur Weihe, savnsarkitektur
deildarleiðari, Bygningadeildin

Avrit er sent Tórshavnar kommunu og Hotel Hafnia.